

3. McNamara, Simon. Recent developments in the European aviation Opportunities & Threats [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eraa.org/system/files/Recent%20developments%20in%20the%20European%20aviation.pdf>

4. Aviation Safety Policy in Europe. European Commission, Mobility and Transport [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://ec.europa.eu/transport/modes/air/safety\\_en](https://ec.europa.eu/transport/modes/air/safety_en)

5. Перелік нормативно-правових документів з авіаційної безпеки станом на 21.02.2017 року [Електронний ресурс] // Державна авіаційна служба України. – Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/documents/Bezpeka-aviatsii/Aviatsiy-na-bezpeka/30042.html>

УДК 629.73 (091)(043.2)

**Мировська К. О., Радченко Я. Р.**, студентки,  
Навчально-науковий Юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ  
Науковий керівник: Головка С. Г., к.і.н., доцент

## **СЕРГІЙ УТОЧКІН ТА ЙОГО ВНЕСОК У РОЗВИТОК АВІАЦІЇ**

З давніх часів люди мріяли опанувати повітряний простір і створювали літаючі апарати. Такими великими людьми були і українці. Серед них і Сергій Ісайович Уточкін, уродженець міста Одеси.

На вітчизняних теренах у ХХ столітті почалось зародження авіації, а епіцентром наукової думки став Київський політехнічний інститут. У КПІ за ініціативою професора М.А. Артем'єва було створено повітроплавну секцію, яку в 1908 році реорганізували у повітроплавний гурток, до якого увійшло майже 200 осіб. Активна ініціатива працівників повітроплавців та авіатики сприяла створенню в Україні громадських авіаційних організацій. 11 березня 1908 року було засновано Одеський аероклуб. Активними учасниками клубу стали М.Н. Єфімов, С.І. Уточкін, В.М. Хіоні та інші.

Сергій Уточкін – легендарний спортсмен і повітроплавець. 2 жовтня 1907 року на придбаному надувному літальному апараті він здійснив свій перший самостійний підйом у небо, а у липні наступного року досяг на ній висоти 1200 метрів.

У ті часи столицею авіації була Франція, куди й вирушив одеський спортсмен. У Парижі Сергій Ісайович влаштувався слюсарем на фабрику, де збирав авіамотори «Гном». Там Уточкін вперше побачив польоти відомих авіаторів: братів Райт, Луї Блеріо, Альберто Сантос-Дюмона тощо. Повернувшись з Парижа до Одеси,

Уточкін привіз мотори, деталі, креслення та прийняв рішення самостійно будувати літак. Однак, йому не вистачило коштів, а побудований моноплан не злетів через малопотужний мотор.

15 березня 1910 року Сергій Уточкін здійснив перший у своєму житті авіаполіт. за який отримав грамоту та звання «пілота-авіатора». А з часом авіатор отримав свідоцтво міжнародного стандарту від Імператорського Всеросійського аероклубу. Це стало унікальним фактом в історії світової авіації, коли людина без жодної льотної підготовки з першої спроби успішно здійснила складний політ. Це був початок ся тріумфальної кар'єри Уточкіна-авіатора. У квітні того ж року відбулися його демонстраційні польоти в Києві та Москві.

До зими 1910 року видатний авіатор побував у Петербурзі, Єкатеринославі, Варшаві, Лодзі, Ростові-на-Дону, Нижньому Новгороді, Кишиневі, Тифлісі, Баку, Батумі, Сімферополі, налітавши під час цього турне у загальному підсумку 3500 верст.

У вересні та жовтні 1910 року на Комендантському аеродромі пройшло Перше всеросійське свято повітроплавання, і серед дванадцяти пілотів, які взяли у ньому участь, був Сергій Уточкін. Він отримав перший приз у змаганні професіоналів на точність спуску. А наступного дня у змаганні на тривалість польоту без спуску він зайняв друге місце, а у змаганні на висоту польоту здобув третє. Окрім того, у змаганні з посадки на умовну палубу корабля Уточкін також зайняв друге місце. Тоді він посадив свій літак у восьми метрах від центру.

У січні 1911 року на сконструйованому власними силами літаку він розпочинає традиційний зимовий сезон у небі Єгипту, замінивши цього разу повітряну кулю на аероплан.

Заслуга Сергія Уточкіна у популяризації авіації в 1910-1914 роках дуже значна. Саме завдяки його численним польотам у різних містах держави мільйони людей вперше побачили аероплан і сотні тисяч захопились авіацією на все життя. Серед них були і майбутні авіаконструктори Микола Полікарпов, Сергій Іллюшин та розробники авіадвигунів Олександр Мікулін та Володимир Клімов, конструктор перших у світі космічних ракет Сергій Корольов, автор «мертвої петлі» Петро Нестеров.

За свою кар'єру Сергій Ісайович здійснив близько 150-ти польотів на аероплані у 70-ти містах світу.

Пам'ять про Сергія Уточкіна зберігається в Україні та за її межами. У 1962 році на київській кіностудії імені Олександра Довженка про нього було знято фільм «У мертвій петлі», 2001 року в Одесі йому встановлено пам'ятник, а 2015 року в рамках політики

декомунізації на карті Одеси з'явився провулок Сергія Уточкіна. Завдяки його діяльності зміцнився авторитет Одеси та України в цілому як одного з найбільших центрів розвитку авіації.

#### *Література*

1. Гребенніков В. На зорі становлення. Історія авіації України: факти, коментарі / В. Гребенніков // Авіатор України. – 2012. – №2(5). – С. 42-45.
2. Сергій Уточкін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/bc678abd583fd6ff>
3. Мараєв В. Сергій Уточкін – славетний спортсмен і піонер авіації [Електронний ресурс] / В. Мараєв. – Режим доступу: <https://uain.press/blogs/vladlen-marayev-sergij-utochkin-slavetnyj-sportsmen-pioner-aviatsiyi>

УДК 351.86(043.2)

**Михайленко І. Т.**, курсант,  
Київський факультет Національної академії  
Національної гвардії України, м. Київ  
Науковий керівник: Дручек О. В., к.ю.н., доцент

### **СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ БЕЗПЕКИ**

Визначення комплексного поняття «безпека» та його складових у вітчизняному законодавстві та юридичній науці має велике теоретичне і практичне значення, адже без такого визначення неможливе дослідження безпеки у будь-якій сфері діяльності взагалі. Крім того, чітке, повне, точне і несуперечливе визначення термінів в законодавстві полегшує його тлумачення, що важливо для його правильного застосування. Складність даного поняття та його багатоаспектність обумовлюють необхідність впорядкування теоретичних підходів до його визначення.

Аналіз літератури уможливлує виділення, принаймні, трьох основних підходів щодо цього: енциклопедичного; доктринального; нормативного.

*Енциклопедичний* підхід характеризується найбільш широким розумінням безпеки, в основу якого покладено формулу: безпека – це відсутність будь-яких загроз і небезпек. Приміром, у словнику В. Даля безпека визначається як відсутність небезпеки, схоронність, надійність [1, с.145]. Подібне за змістом є трактування С. Ожегова, у якого безпека визначається як стан, за якого не загрожує небезпека, існує захист від небезпеки [2, с. 97]. У межах зазначеного підходу поняття безпеки визначається також через формулу: стан захищеності. Зокрема, відповідно до юридичної енциклопедії: